

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2006. november 16.*

A C-306/04. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Gerechtshof te Amszterdam (Hollandia) a Bírósághoz 2004. július 19-én érkezett, 2004. július 13-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Compaq Computer International Corporation**

és

az **Inspecteur der Belastingdienst – Douanedistrict Arnhem**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, Juhász E., K. Schiemann, M. Ilešič és E. Levits (előadó)
bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: C. Stix-Hackl,
hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. szeptember 22-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Compaq Computer International Corporation képviselőjében R. Tusveld és G. van Slooten belastingadviseurs,
- a holland kormány képviselőjében H. G. Sevenster és D. J. M. de Grave, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviselőjében C.-D. Quassowski, meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviselőjében M. Muñoz Pérez, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság kormánya képviselőjében M. Bethell, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Harris barrister,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében X. Lewis, meghatalmazotti minőségben, segítője: F. Tuytschaever advocaat,

a főtanácsnok indítványának a 2006. január 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 A Gerechtshof te Amsterdam, douanekamer (amszterdami fellebbviteli bíróság, vámtanács) által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: a Vámkódex) 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmezésére vonatkozik.

- 2 Ezt kérelmet a Compaq Computer International Corporation (a továbbiakban: CCIC) és az inspecteur van de Belastingdienst – Douane, district Arnhem (az arnhemi körzeti vámigazgatóság vezetője, a továbbiakban: a vámhatóságok) közötti jogvitában terjesztették elő bizonyos, az Európai Közösségben 1995. január 1. és 1997. december 31. között szabad forgalomba bocsátott hordozható számítógépek vámértéke tárgyában.

Jogi háttér

- 3 A Vámkódex 29. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„Az importált áru vámértéke az ügyleti érték, vagyis a Közösség vámterületére irányuló kivitel céljából történő eladáskor az áruért ténylegesen kifizetett vagy

kifizetendő, szükség esetén a 32. és 33. cikknek megfelelően kiigazított ár, feltéve hogy:

[...]

d) a vevő és az eladó nincs kapcsolatban egymással, vagy ha a vevő és az eladó kapcsolatban áll egymással, az ügyleti érték a (2) bekezdés értelmében vámcélokra elfogadható.”

4 Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint elfogadható az ügyleti érték, ha az érintett vállalkozások kapcsolata nem befolyásolta az árat, azaz az ilyen érték szorosan megközelíti az egy időben vagy közel azonos időben azonos vagy hasonló áruk piaci értékét.

5 A Vámkódex 32. cikkének (1) bekezdése ekként fogalmaz:

„A vámértéknek a 29. cikk alapján történő megállapításakor az importált áruért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árhoz hozzá kell számítani:

[...]

- b) az alábbi áruk és szolgáltatások értékét, megfelelően megosztva, ha azokat közvetlenül vagy közvetve a vevő biztosítja ingyenesen vagy kedvezményesen az importált áruk előállításával és kivitelre történő eladásával kapcsolatban történő felhasználásra, olyan mértékben, amennyiben ez az érték a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árban nem volt benne:
- i. az importált áruba beépített anyagok, alkatrészek, részek és hasonló tételek;
 - ii. az importált áru előállításában használt szerszámok, présminták, öntőformák és hasonló tételek;
 - iii. az importált áru előállítása során elhasznált anyagok;
 - iv. a Közösség területén kívül végzett, és az importált áru előállításához szükséges mérnöki munka, fejlesztés, művészmunka, formatervezés, tervrajzok és vázlatok;
- c) a vevő által közvetve vagy közvetlenül, az értékelendő áru eladásának feltételeként fizetendő, az értékelendő áruval kapcsolatos jogdíjak és licencdíjak, amennyiben azok a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árban nincsenek benne;

[...]"

6 Ugyanezen cikk (3) bekezdése előírja, hogy „[a] vámérték meghatározásakor a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árhoz való hozzáadás csak az e cikkben megállapítottak szerint történhet”.

7 A Vámkódex 34. cikke így rendelkezik:

„Különleges szabályok állapíthatók meg a [Vámkódex] bizottság eljárásának megfelelően az adatfeldolgozó berendezésekben használatra szolgáló és adatokat vagy utasításokat tartalmazó hordozóeszköz vámértékének meghatározásához”.

8 Az 1995. július 19-i 1762/95 bizottsági rendelettel (HL L 171., 8. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 5. kötet, 422. o.) módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. kötet, 6. fejezet, 3. o., a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 147. cikke előírja:

„(1) A Vámkódex 29. cikke alkalmazásában azt a tényt, hogy az eladás tárgyát képező árukat a szabad forgalomba bocsátás számára kérik vámkezelti, megfelelő utalásnak kell tekinteni arra vonatkozóan, hogy azok eladása a Közösség vámterületére irányuló export céljából történt. Ez az utalás az értékelést megelőző egymást követő eladások esetében csak az utolsó olyan eladás tekintetében érvényes, amely az áruk a Közösség vámterületére történő belépéséhez vezetett, illetve a Közösség vámterületén, az áruk szabad forgalomba bocsátása előtt történt eladás.

Ha olyan árat jelentenek be, amely olyan eladásra vonatkozik, amely az előtt az utolsó eladás előtt történt, amely alapján az árukat a Közösség vámterületére bevitték, a vámhatóságok felé hitelt érdemlően bizonyítani kell, hogy az áruknak ez az eladása a nevezett vámterületre való kivitel céljából történt.

A 178–181a. cikkek rendelkezéseit alkalmazni kell [helyesen: a 178–181a. cikk rendelkezéseit kell alkalmazni].

[...]

(3) A vevőnek nem kell megfelelnie semmilyen más feltételnek azonkívül, hogy szerződő fél az adásvételi szerződésben.”

9 A végrehajtási rendelet 167. cikke szerint:

„(1) A Vámkódex 29–33. cikkétől eltérően azon importált adathordozók vámértékének meghatározásánál, amelyek adatfeldolgozó berendezésben történő felhasználás céljából adatokat vagy utasításokat hordoznak, csak magának az adathordozónak a költségét vagy értékét kell figyelembe venni. Az adatokat vagy utasításokat tartalmazó importált adathordozók vámértéke ezért nem tartalmazza az adatok vagy az utasítások költségét vagy értékét, feltéve, hogy ezek a költségek és értékek elkülönülnek a szóban forgó adathordozó költségétől és értékétől.

(2) E cikk alkalmazásában:

- a) az »adathordozó« kifejezés nem foglalja magában az integrált áramköröket, a félvezetőket és hasonló eszközöket vagy olyan árucikkeket, amelyek ilyen áramköröket vagy eszközöket tartalmaznak;

[...].”

- 10 A végrehajtási rendelet 178–181. cikke egyebek mellett közelebbről meghatározza a vámhatóságokhoz benyújtandó azon adatokat és okmányokat, amelyek szükségesek a bejelentett vámérték ellenőrzéséhez.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 11 A holland jog szerint bejegyzett CCIC gazdasági társaság az Egyesült Államokban alapított Compaq Computer Corporation (a továbbiakban: CCC) társaság leányvállalata Compaq márkájú adatfeldolgozó berendezéseket forgalmaz Európában, és ebből a célból elosztóközponttal rendelkezik Hollandiában.
- 12 A CCC és a Microsoft Corporation (a továbbiakban: a Microsoft) közötti szerződés szerint a Compaq márkájú számítógépeket el lehet látni a MS-DOS és MS Windows operációs rendszerekkel (a továbbiakban: az érintett operációs rendszerek), és

azokkal értékesíthetőek, aminek fejében Microsoft részére 31 USD-t kell fizetni minden egyes, az említett operációs rendszerrel ellátott számítógép után.

- 13 A CCC hordozható számítógépeket vásárolt két tajvani számítógépgyártótól. Ezen adásvétel keretében megállapodtak, hogy e számítógépek merevlemezeiken a szállításkor tartalmazni fogják az érintett operációs rendszereket. Ebből a célból a CCC költségmentesen e gyártók rendelkezésére bocsátotta az operációs rendszereket, akik azokat az említett számítógépekre telepítették.
- 14 A CCC ezt követően eladta a hordozható számítógépeket a CCIC-nek, amelyeket bérmentesítve indítottak útnak Tajvanból Hollandia felé. Megérkezésükkor a CCIC e a számítógépekről azok szabad forgalomba bocsátása céljából nyilatkozatot tett. A számítógépek vámértékének meghatározása során a Vámkódex 29. cikkének megfelelően figyelembe vették a tajvani eladó és a CCC között alkalmazott értékesítési árat, amely nem foglalta magában az érintett operációs rendszerek értékét.
- 15 1999-ben a Landelijk Waardeteam van de Douane (a vámértékben illetékes vámhatóság) vizsgálatot folytatott a CCIC-nél, hogy ellenőrizze az érintett számítógépek bejelentett vámértékének pontosságát. E vizsgálat álláspontja szerint a számítógépekre telepített érintett operációs rendszerek értékét bele kellett volna foglalni a vámértékbe. E vizsgálatot követően a vámhatóságok a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján minden egyes számítógép bejelentett vámértékét megnövelték a telepített érintett operációs rendszerek értékének megfelelő összeggel, és a CCIC-hez két fizetési felszólítást intéztek, amelyek 438 605,60 NLG, illetőleg 2 194 982 NLG összegekre vonatkoztak – ez utóbbi összeget később 353 168,60 NLG-re csökkentették – kiegészítő vám címén azon hordozható számítógépek behozatala vonatkozásában, amelyekre az 1995. január 1. és 1997. december 31. közötti időszak során történő szabad forgalomba bocsátás céljából tettek nyilatkozatot.

- 16 A Gerechtshof te Amsterdamhoz kereseteket nyújtott be a CCIC a vámhatóságok azon határozataival szemben, amelyekkel elutasította az általa az említett felszólításokkal szemben benyújtott panaszokat. E keresetek keretében a Gerechtshof te Amsterdam előtt annak a kérdése merült fel, hogy a vámérték meghatározása érdekében a vámhatóságok megalapozottan adhatták-e hozzá a hordozható számítógépek üzleti értékéhez az azokra telepített érintett operációs rendszerek értékét a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján.
- 17 Miután megállapította, hogy az alapügyben teljesültek e rendelkezés alkalmazásának feltételei, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az előtte folyamatban lévő eljárásban érintetthez hasonló operációs rendszerekre *stricto sensu* nem vonatkozik az említett rendelkezés i.–iii. alpontja. Tekintettel azonban azok megjelenésének jellegére, közelebbről arra a tényre, hogy azok a behozott hordozható számítógépek részét képezik, az említett bíróság azt kívánja megtudni, hogy figyelembe kell-e venni az említett rendszerek értékét e számítógépek vámértékének meghatározásakor, tekintettel a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmére.
- 18 Ezen összefüggésben az Gerechtshof te Amsterdam úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Olyan számítógépek behozatalakor, amelyeket az eladó operációs rendszerrel látott el, hozzá kell-e adni a Közösségi Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján az üzleti értékhez a vevő által ingyenesen az eladó rendelkezésére bocsátott szoftver értékét, ha ez az érték nem része az üzleti értéknek?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 19 Előzetesen emlékeztetni kell, hogy a Vámkódex 29. cikkének (1) bekezdése szerint az importált áru vámértéke az ügyleti érték, vagyis a Közösség vámterületére irányuló kivitel céljából történő eladáskor az áruért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő, szükség esetén a Vámkódex vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően kiigazított ár.
- 20 Ahogyan az a kérdést előterjesztő bíróság megállapításaiból következik, az alapügyben érintett számítógépek két egymást követő ügylet tárgyát képezték: az első a tajvani gyártók és a CCC között, a második a CCC és a CCIC között jött létre.
- 21 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból következik, hogy a vámeljáráás során a CCIC az említett számítógépek vámértékeként az első adásvétel ügyleti értékét jelentette be, amely adásvételben a CCC a vevő, és a tajvani gyártók az eladók.
- 22 Nem vitatott, hogy a holland vámhatóságok a vámértéknek a Vámkódex 29. cikkével összhangban lévő meghatározása céljából értékelési alapként elfogadták a tajvani gyártók és a CCC közötti szerződés ügyleti értékét, és hogy ezt a meghatározást nem vitatták a kérdést előterjesztő bíróság előtt. Ilyen körülmények között, és ahogyan magából az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésből is következik, a Bíróság elé terjesztett egyetlen kérdés az, hogy ki kell-e igazítani az ügyleti értéket a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának rendelkezései alapján.

- 23 Míg a Bírósághoz észrevételt benyújtó valamennyi kormány, többek között a holland, a német, a spanyol kormány és az Egyesült Királyság Kormánya úgy vélik, hogy ez a kiigazítás különböző címeken szükséges, az Európai Közösségek Bizottsága, mivel a CCIC és a CCC közötti ügyletet tartja a meghatározónak, azt állítja, hogy a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) pontját nem lehet alkalmazni, és az abban előírt kiigazítás nem történhet meg. A CCIC ugyanerre a következtetésre jut, de eltérő indokokkal. Ez a társaság előterjeszti, hogy az érintett operációs rendszerek nem tartoznak a Kódex 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának egyik kategóriájába sem. Úgy véli, hogy ezek a rendelkezések csak a tárgyi eszközökre vonatkoznak. Az érintett operációs rendszerek az adathordozók vámértékére vonatkozó rendelkezések hatálya alá tartoznak, azaz a Vámkódex 34. cikkének és a végrehajtási rendelet 167. cikkének hatálya alá.
- 24 A CCIC érvelésének és a Bizottság felvetésének nem lehet helyt adni, amennyiben kizárják a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése c) pontjának alkalmazását.
- 25 Először is a Vámkódex 34. cikkének végrehajtására vonatkozó rendelet 167. cikke (2) bekezdésének a) pontjából következik, hogy az integrált áramkörök, a félvezetők és hasonló eszközök ki vannak zárva az említett 167. cikk hatálya alól.
- 26 A kérdést előterjesztő bíróság megállapításaiból következik, hogy a Vámkódex 34. cikke és a végrehajtási rendelet 167. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazhatóak az alapügyben. E megállapítások szerint ugyanis az érintett operációs rendszereket, amelyek szoftverek, a behozott számítógépek merevlemezére telepítették, amelyek a számítógépek lényeges elemei, és nem önmagukban minősülnek behozott terméknek. Az említett számítógépeket nem lehet az egyszerű adathordozók közé

besorolni, mivel e számítógépek fő funkciója az adatkezelés, és mivel azok olyan eszközöket tartalmaznak, amelyek a végrehajtási rendelet 167. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kizárják az adathordozói minősítést.

27 Hangsúlyozni kell továbbá, hogy a jelen ítélet 22. pontjának megfelelően a kérdést előterjesztő bíróságnak való válaszadás céljából a Bíróság vizsgálatának nem képezi részét az ügyleti érték meghatározása.

28 A Vámkódex 29. cikke (1) bekezdésének bevezető része szerint az ügyleti érték „szükség esetén a 32. és 33. cikknek megfelelő kiigazítás[t] [...]” követően meghatározott érték. Az „ügyleti értéken” tehát kiigazított értéket kell érteni, mivel a kiigazítás feltételei teljesültek. Következésképpen, ha valamely tagállam köz-igazgatási hatóságai és bíróságai a vámérték meghatározását közvetlenül megelőző adásvétel előtti adásvétel keretében rögzített árat elfogadták ügyleti értéként, a kiigazítást szükség esetén erre az ügyleti értékre kell elvégezni.

29 Amikor a vámérték meghatározása céljából az eladási árat a közösségi vevővel kötött szerződésben alkalmazott árral helyettesítik, a szóban forgó rendelkezések logikája megköveteli, hogy ne csak ezt az árat, hanem a teljes szerződéses viszonyt is figyelembe vegyék. Ez azt jelenti, hogy ebben a kontextusban a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának alkalmazása céljából „vevőn” azt a vállalkozást kell érteni, amelyik megkötötte az ügyleti értéket képező vételárat tartalmazó szerződést.

- 30 Az alapügyben a jelen esetben a vámérték meghatározását illetően az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a vámérték megállapítására vonatkozó közösségi szabályozás méltányos, egységes és semleges rendszer létrehozására irányul, amely kizárja az önkényes és fiktív vámértékek alkalmazását (a C-11/89. sz. Unifert-ügyben 1990. június 6-án hozott ítélet [EBHT 1990., I-2275. o.] 35. pontja és a C-15/99. sz. Sommer-ügyben 2000. október 19-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-8989. o.] 25. pontja). Ebből következik, hogy a vámértéknek tehát tükröznie kell a behozott áru valós gazdasági értékét, ennél fogva figyelembe kell vennie ezen áru valamennyi elemét, ami gazdasági értékkel rendelkezik.
- 31 A Bíróság ezenkívül úgy határozott, hogy a szoftver immateriális áru, amelynek a megszerzési költségeit – amennyiben a szoftvert valamely áru magában foglalja – úgy kell tekinteni, hogy az szerves részét képezi az említett áruért kifizetett vagy kifizetendő árnak, következésképpen az ügyleti értéknek (lásd ebben az értelemben a C-79/89. sz., Brown Boveri ügyben 1991. április 18-án hozott ítélet [EBHT 1991., I-1853. o.] 21. pontját).
- 32 Az alapügyben érintett operációs rendszerek olyan szoftverek, amelyeket a CCC ingyenesen bocsátott a tajvani gyártók rendelkezésére azért, hogy azokat a gyártás során a számítógépek merevlemezére telepítsék. Ezenfelül nem vitatott, hogy az említett szoftverek 31 USD egységes gazdasági értékkel rendelkeznek, amelyet sem a tajvani gyártó és a CCC, sem a CCC és a CCIC közötti ügylet értéke nem foglalt magában.
- 33 Meg kell tehát állapítani, hogy ilyen körülmények között kötelező az ügyleti érték kiigazítása.
- 34 A spanyol kormány és az Egyesült Királyság Kormánya úgy vélik, hogy az érintett operációs rendszereket magukban foglaló szoftverek, mint „anyagok, alkatrészek,

részek és hasonló tételek” a 32. cikk (1) bekezdése b) pontjának i. alpontja alá tartoznak, míg a holland és a német kormány véleménye szerint azokat e rendelkezés iv. alpontja alá kellene besorolni mint „mérnöki munkát”. Az Egyesült Királyság Kormánya azonban a tárgyalás során úgy nyilatkozott, hogy egyet tud érteni ez utóbbi besorolással is.

35 A kérdést előterjesztő bíróság nem kért ilyen besorolást, és az nem szükséges az alapügyben való döntéshozatalhoz.

36 Meg kell azonban állapítani a CCC és a Microsoft közötti szerződés tartalmának minősítése alapján – amely minősítés a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörébe tartozik –, hogy számításba jöhet a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése c) pontjának alkalmazása is.

37 Az előzőekre tekintettel úgy kell válaszolni az előterjesztett kérdésre, hogy az olyan számítógépek behozatala során, amelyeket az eladó olyan, egy vagy több operációs rendszert tartalmazó szoftverrel látott el, amelyet a vevő ingyenesen bocsátott a rendelkezésére, a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) vagy c) pontjának megfelelően az utóbbi szoftverek értékét hozzá kell adni e számítógépek vámértékének meghatározása érdekében azok ügyleti értékéhez, ha ez utóbbi értéket nem foglalták bele az említett számítógépekért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árba.

- 38 Hasonlóan kell eljárni, ha a nemzeti hatóságok a közösségi joggal összhangban ügyleti értéként a közösségi vevő által megkötöttől eltérő adásvétel során rögzített vételárat fogadnak el. Ebben az esetben, a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja értelmében „vevőn” azt a vevőt kell érteni, aki ezt a másik adásvételi szerződést megkötötte.

A költségekről

- 39 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Az olyan számítógépek behozatala során, amelyeket az eladó egy vagy több operációs rendszert tartalmazó olyan szoftverrel látott el, amelyet a vevő ingyenesen bocsátott a rendelkezésére, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 32. cikke (1) bekezdésének b) vagy c) pontjának megfelelően az utóbbi szoftverek értékét hozzá kell adni e számítógépek vámértékének meghatározása érdekében azok ügyleti értékéhez, ha a szoftverek értékét nem foglalták bele az említett számítógépekért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árba.

Hasonlóan kell eljárni, ha a nemzeti hatóságok a közösségi joggal összhangban ügyleti értéként a közösségi vevő által megkötöttől eltérő adásvétel során rögzített vételárat fogadnak el. Ebben az esetben, a 2913/92 rendelet 32. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja értelmében „vevőn” azt a vevőt kell érteni, aki ezt a másik adásvételi szerződést megkötötte.

Aláírások